

POSTANOWIENIE

Dnia 18 września 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wojciechowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Mirosław Sadowski

SSN Aleksander Stępkowski

w sprawie ze skargi A. P.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie o sygn.
VI ACa 1383/22

z udziałem Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Apelacyjnego w Warszawie

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 18 września 2024 r.,

- 1. stwierdza, że w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie toczącym się pod sygnaturą akt VI ACa 1383/23 nastąpiła przewlekłość postępowania;**
- 2. przyznaje skarżącej A. P. od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Warszawie sumę pieniężną w wysokości 2 500 (dwa tysiące pięćset) zł za okres od 26 września 2018 r. do dnia 1 lipca 2024 r;**
- 3. oddala skargę w pozostałym zakresie;**
- 4. zarządza zwrot od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Warszawie na rzecz skarżącej A. P. kwoty 200 (dwieście) zł uiszczonej tytułem opłaty od skargi.**
- 5. zasądza od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Warszawie na rzecz skarżącej A. P. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu skargowym wraz z odsetkami w wysokości**

odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego postanowienia zobowiązanemu do dnia zapłaty.

Mirosław Sadowski Paweł Wojciechowski Aleksander Stępkowski

UZASADNIENIE

A. P. (dalej: „skarżąca”) - reprezentowana przez pełnomocnika będącego adwokatem - w skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki z 5 lipca 2024 r. (data prezentaty Sądu Apelacyjnego w Warszawie) wniosła o stwierdzenie, że w prowadzonym przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie VI Wydział Cywilny sygn. akt: VI ACa 1383/22 nastąpiła przewlekłość postępowania, wydanie sądowi prowadzącemu przedmiotowe postępowanie zalecenia co do rozpoznania i zakończenia sprawy, przyznanie od Skarbu Państwa na rzecz skarżącej kwoty 15.000,00 zł; zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz skarżącej kosztów niniejszego postępowania oraz kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu skargowym.

Skarżąca wskazała, że od dnia wniesienia przedmiotowej apelacji do dnia wniesienia skargi minęło niemal 2 lata i w dalszym ciągu nie została wyznaczona rozprawa. Skarżąca, ponadto zaznaczyła, że pomimo złożenia wniosku o zmianę zabezpieczenia na biurze podawczym Sądu Apelacyjnego w dniu 21 sierpnia 2023 r. - przedmiotowe żądanie zostało rozpoznane na posiedzeniu niejawnym dopiero 6 lutego 2024 r., dyspozycja Sądu o doręczeniu tegoż postanowienia datowana jest na 25 marca 2024 r., a postanowienie zostało finalnie doręczone pełnomocnikowi powódki w dniu 2 kwietnia 2024 r. Z decyzją procesową powódka mogła zapoznać się zatem po upływie blisko 8 miesięcy od dnia złożenia wniosku. Dopiero 7 sierpnia 2023 r. Sąd Apelacyjny wydał pismo sądowe w przedmiocie doręczenia apelacji pozwanego do pełnomocnika A. P.. Skarżąca wskazała, że była to *de facto* jedyna czynność podjęta przez Sąd Apelacyjny w przedmiotowej sprawie i podkreśliła, że nastąpiło to dopiero po ponad roku od dnia wystosowania apelacji przez obydwie strony.

Reasumując, skarżąca uznała, że brak wyznaczenia rozprawy przez Sąd Apelacyjny przez niemal dwa lata od wysłania apelacji przez strony, rozpoznanie wniosku o zmianę zabezpieczenia po niemal 6 miesiącach od dnia jego złożenia w sądzie oraz brak podejmowania czynności zmierzających do szybkiego załatwienia sprawy przez Sąd Apelacyjny uzasadniają twierdzenie, iż w sprawie toczącej się przed Sądem Apelacyjnym, VI Wydział Cywilny, sygn. akt: VI ACa 1383/22 nastąpiła przewlekłość postępowania.

W odpowiedzi na skargę Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie wniósł o jej oddalenie. W uzasadnieniu wskazał, że postępowanie w sprawie zostało zainicjowane pozwem z 26 września 2018 r. Skarżąca jest powódką, a skierowała sprawę przeciwko G. P. o rozwód. W dniu 17 maja 2022 r. Sąd Okręgowy wydał wyrok w sprawie o sygnaturze akt VII C 298/19. Pełnomocnicy stron wnieśli o uzasadnienie wyroku. Następnie w dniu 31 sierpnia 2022 r. powódka wywiodła apelację, zaskarżając wyrok Sądu pierwszej instancji w całości. W dniu 1 sierpnia 2022 r. apelację złożyła strona pozwana, zaskarżając wyrok w części, tj. w zakresie punktów trzeciego i szóstego. Akta Sprawy zostały przekazane do Sądu Apelacyjnego w Warszawie zgodnie z zarządzeniem z 2 września 2022 r. i tego też dnia sprawa została zarejestrowana w Sądzie Apelacyjnym w Warszawie w systemie SLPS. Sprawę wpisano do repertorium „ACa”. Wylosowano sędziego referenta. W dniu 13 września 2022 r. zawiadomiono strony o składzie orzekającym. Zarządzeniem z dnia 12 października 2022 r. na prośbę Sądu Okręgowego w Warszawie wypożyczono akta do tego sądu, na okres 14 dni, celem rozpoznania zażalenia powódki na postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie z 1 lutego 2022 r. w przedmiocie wniosku pozwanego o zabezpieczenie miejsca pobytu małoletnich, roszczeń alimentacyjnych i kontaktów. Akta zostały zwrócone do Sądu Apelacyjnego 8 listopada 2022 r., zaś 25 stycznia 2023 r. akta ponownie wypożyczono Sądowi Okręgowemu w Warszawie celem rozpoznania wniosku o nadanie postanowieniu rygoru natychmiastowej wykonalności. Akta zwrócono do Sądu Apelacyjnego 17 lutego 2023 r. a 24 kwietnia 2023 r. wpłynęło pismo procesowe pełnomocnika powódki, zawierające liczne wnioski o dopuszczenie dowodów z dokumentów. W dniu 25 lipca 2023 r. zarządzono doręczenie odpisu apelacji powódki pełnomocnikowi pozwanego oraz odpisu apelacji pozwanego -

pełnomocnikowi powódki. W dniu 21 sierpnia 2023 r. wpłynął wniosek powódki o zmianę postanowienia o zabezpieczeniu miejsca pobytu małoletnich dzieci i roszczeń alimentacyjnych. W dniu 28 sierpnia 2023 r. wpłynęła odpowiedź powódki na apelację pozwanego, zaś w dniu 11 września 2023 r. odpowiedź pozwanego na apelację powódki. W dniu 6 lutego 2024 r. Sąd Apelacyjny wydał postanowienie o oddaleniu wniosku o zmianę zabezpieczenia. Zarządzenie w przedmiocie doręczenia odpisu postanowienia pełnomocnikom stron wykonano w dniu 25 marca 2024 r. W dniu 12 kwietnia 2024 r. wpłynęły wnioski pełnomocników stron o uzasadnienie postanowienia. Zarządzenie o doręczeniu odpisu postanowienia z uzasadnieniem wykonano 12 lipca 2024 r. Zarządzeniem z dnia 9 września 2024 r. wyznaczono termin rozprawy na 29 listopada 2024 r., o czym zawiadomiono pełnomocników stron. Powódka nie składała wniosku o przyspieszenie rozpoznania sprawy.

Prezes Sądu Apelacyjnego zwrócił uwagę, że faktycznie postępowanie apelacyjne uległo przedłużeniu, albowiem akta zostały wypożyczone do Sądu pierwszej instancji celem rozpoznania zażalenia powódki na postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 1 lutego 2022 r. w przedmiocie wniosku pozwanego o zabezpieczenie miejsca pobytu małoletnich, roszczeń alimentacyjnych i kontaktów, a następnie celem rozpoznania wniosku o nadanie postanowieniu rygoru natychmiastowej wykonalności. Po zwrocie akt do Sądu Apelacyjnego w Warszawie w lipcu 2023 r. podejmowane były czynności związane z nadaniem biegu sprawie - zarządzono doręczenie odpisu apelacji, rozpoznano wniosek o zmianę zabezpieczenia oraz skierowano sprawę na termin rozprawy w dniu 29 listopada 2024 r. Zatem sprawa rokuje jej rychłe prawomocne zakończenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga zasługiwała na częściowe uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora

i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (t. j. Dz.U. 2023, poz. 1725; dalej – ustawa lub ustawa o skardze na przewlekłość), strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Artykuł 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania doprecyzowuje, że przy badaniu tego, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie.

Ustawa o skardze na przewlekłość nie określa wyraźnie, jaki okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy należy uznać za nieuzasadnioną zwłokę. Judykatura Sądu Najwyższego stoi na stanowisku, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można mówić z reguły w przypadku bezczynności sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej, która trwa co najmniej 12 miesięcy (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 maja 2005 r., III SPP 96/05; z 16 marca 2006 r., III SPP 10/06; z 21 marca 2006 r., III SPP 13/06; z 14 lipca 2016 r., III SPP 55/16; z 7 marca 2017 r., III SPP 6/17; z 19 października 2017 r., III SPP 42/17; z 21 lutego 2018 r., III SPP 3/18, z 22 stycznia 2019 r., I NSP 71/18, z 3 grudnia 2019 r., I NSP 160/19; z 28 września 2021 r., I NSP 145/21).

Ten utrwalony standard orzecniczy wyznacza swoiste domniemanie co do zaistnienia przewlekłości postępowania lub braku tejże. Sąd Najwyższy zwracał jednak uwagę, że nieuprawniona jest teza, iż przekroczenie okresu 12 miesięcy trwania postępowania oznacza automatycznie wystąpienie stanu przewlekłości, bez względu na okoliczności danej sprawy, a oceniając czy w danej sprawie mamy do czynienia z przewlekłością postępowania należy brać pod uwagę kryteria określone w art. 2 tej ustawy, zgodnie z którymi dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia

kończącego postępowanie w sprawie (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 11 lipca 2019 r., I NSP 48/19; z 6 maja 2020 r., I NSP 34/20; z 10 listopada 2020 r., I NSP 142/20; z 28 września 2021 r., I NSP 145/21).

Powyższe oznacza, że przewlekłość postępowania nie ocenia się w sposób mechaniczny, lecz w każdej sprawie indywidualnie (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 11 lipca 2019 r., I NSP 48/19; z 6 maja 2020 r., I NSP 34/20; z 10 listopada 2020 r., I NSP 142/20; z 28 września 2021 r., I NSP 145/21).

Podobnie przesłanki stwierdzenia przewlekłości postępowania określa ETPC, który ocenia, czy przewlekłość postępowania jest nieuzasadniona, w świetle szczególnych warunków sprawy i przy uwzględnieniu takich kryteriów, jak skomplikowanie (stopień złożoności) sprawy, zachowanie stron i organów prowadzących sprawę oraz znaczenia materii objętej skargą (wyroki ETPC: z 21 września 2000 r., skarga nr 33082/96, w sprawie Wojnowicz przeciwko Polsce; z 4 kwietnia 2000 r., skarga nr 38670/97, w sprawie Dewicka przeciwko Polsce; z 26 października 2000 r., skarga nr 25693/94, w sprawie Sobczyk przeciwko Polsce; z 26 lipca 2001 r., skarga nr 29691/96, w sprawie Jedamski przeciwko Polsce; z 14 stycznia 2003 r., skarga nr 39505/98, w sprawie W.M. przeciwko Polsce; zob. też M.A. Nowicki, Europejski Trybunał Praw Człowieka - orzecznictwo, *Tom I - Prawo do rzetelnego procesu sądowego*, Kraków 2001, s. 46 i n. oraz powołane tam orzecznictwo tego Trybunału, a także postanowienia Sądu Najwyższego: z 11 lipca 2019 r., I NSP 48/19; z 28 września 2021 r., I NSP 145/21). Utrwalone orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka uznaje przy tym, że sprawa jest prowadzona przewlekłe, jeżeli trwa dłużej niż trzy lata w pierwszej instancji (zob. np. wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 10 lipca 1984 r. w sprawie Guincho przeciwko Portugalii, nr 8990/80), a w dwóch instancjach powyżej pięciu lat (zob. wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 7 lutego 2006 r. sprawie Donnadieu przeciwko Francji, nr 19249/02). Opóźnienie zaistniałe w trakcie jednej z faz postępowania jest dopuszczalne, pod warunkiem, że łączny czas trwania postępowania nie jest nadmiernie długi (wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 8 grudnia 1983 r. w sprawie Pretto i inni v. Włochy; skarga nr 7984/77, zob. też postanowienia Sądu Najwyższego: z 4 stycznia 2023 r., I NSP 294/22; z 10 maja 2023 r., I NSP 35/23).

Przyjmując powyższy pogląd za własny, Sąd Najwyższy w składzie orzekającym w niniejszej sprawie stwierdza, że całościowa ocena analizowanego postępowania pozwala na przyjęcie, że jest ono prowadzone przewlekłe.

Akta sprawy zostały przedstawione Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie w dniu 2 września 2022 r. (k. 2534 akt o sygn. VI ACa 1383/22). W tym samym dniu wpisano sprawę do repertorium „ACa”, zlecono przeprowadzenie losowania, przygotowanie karty przeglądowej, zawiadomienie stron o składzie sądu wyznaczonym do rozpoznania apelacji (k. 2535). 6 września 2022 r. wylosowano sędziego referenta (k. 2536). Zawiadomienia o składzie zostały przesłane do pełnomocników stron w dniu 13 września 2022 r. (k. 2537, k. 2538). Pismami z dnia 3 i 14 października 2022 r. Sąd Okręgowy w Warszawie VII Wydział Cywilny Rodzinny i Rejestrowy zwrócił się do Sądu Apelacyjnego o wypożyczenie akt sprawy o sygn. VII C 298/19 z uwagi na konieczność ich zwrotu do VI Wydziału Sekcji rodzinnej II - instancyjnej (k. 2539, k. 2543). 17 października 2022 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie wypożyczył akta o sygn. VI ACa 1383/22 (VII C 298/19) na okres 14 dni (k. 2541). 20 października 2022 r. Sąd Okręgowy w Warszawie VII Wydział Cywilny Rodzinny i Rejestrowy przesłał na okres 14 dni akta o sygn. VI ACa 1383/22 (VII C 298/19) do VI Wydziału Cywilnego Rodzinnego i Odwoławczego tego sądu i zwrócił się z prośbą o zwrot po upływie w/w terminu z uwagi na konieczność przesłania ich Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie (k. 2544). Postanowieniem z dnia 2 listopada 2022 r. sygn. akt VI Cz 301/22 p - I Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił zażalenie powódki na postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 1 lutego 2022 r. sygn. akt VII C 298/19 w zakresie zabezpieczenia miejsca pobytu małoletnich dzieci stron oraz roszczeń alimentacyjnych oraz odstąpił od obciążania powódki obowiązkiem zwrotu pozwanemu kosztów zastępstwa adwokackiego w postępowaniu zażaleniowym (k. 2554). 7 listopada 2022 r. Sąd Okręgowy w Warszawie zwrócił akta Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie. 5 stycznia 2023 r. do Sądu Apelacyjnego w Warszawie wpłynął wniosek pozwanego o nadanie rygoru natychmiastowej wykonalności w punkcie 2 postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 1 lutego 2022 r. sygn. akt VII C 298/19 (k. 2567). Zarządzeniem (wykonanym w dniu 24 stycznia 2023 r.) nakazano zwrócić akta sprawy do Sądu Okręgowego

w Warszawie celem rozpoznania w/w wniosku, ewentualnie rozważenia możliwości zastosowania dyspozycji art. 743 § 1 k.p.c., w terminie 3 dni (k. 2571). 5 stycznia 2023 r. Sąd Okręgowy 5 stycznia 2023 r. nadał z urzędu klauzulę wykonalności postanowieniu Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 1 lutego 2022 r. sygn. akt VII C 298/19 (k. 2577) i zwrócił się do Sądu Apelacyjnego w Warszawie o wypożyczenie akt, celem wydania tytułu wykonawczego (k. 2577). 17 lutego 2023 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie otrzymał akta przedmiotowej sprawy po wykorzystaniu przez Sąd Okręgowy (k. 2614). 24 kwietnia 2023 r. wpłynęło pismo powódki złożone w ślad za apelacją zawierające obszerne wnioski dowodowe (k. 2625). 25 lipca 2023 r. dokonano kontroli formalnej apelacji obu stron i zarządzono doręczenie odpisów apelacji pełnomocnikom stron oraz nakazano przedstawić akta Przewodniczącemu Wydziału celem wyznaczenia terminu rozprawy (k. 2647). 21 sierpnia 2023 r. (data prezentaty) do Sądu Apelacyjnego wpłynął wniosek powódki o zmianę zabezpieczenia wraz z wnioskami dowodowymi (k. 2650). 28 sierpnia 2023 r. (data prezentaty) wpłynęła odpowiedź powódki na apelację pozwanego (k. 2738). 11 września 2023 r. (data prezentaty) wpłynęła odpowiedź pozwanego na apelację powódki (k. 2743). Postanowieniem z dnia 6 lutego 2024 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił wniosek powódki o zmianę postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 1 lutego 2022 r. sygn. akt VII C 298/19 w zakresie zabezpieczenia miejsca pobytu małoletnich dzieci stron oraz roszczeń alimentacyjnych (k. 2769). 12 kwietnia 2024 r. (data prezentaty) powódka i pozwany złożyli wnioski o sporządzenie i doręczenie w/w postanowienia z uzasadnieniem (k. 2780, k. 2783). Odpis postanowienia Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 6 lutego 2024 r. sygn. akt VI ACa 1383/22 z uzasadnieniem został przesłany pełnomocnikom stron 12 lipca 2024 r. (k. 2791, k. 2792).

Powyższa sekwencja zdarzeń przemawia za uznaniem, że postępowanie apelacyjne o sygn. VI ACa 1383/22 toczyło się dłużej, niż to jest konieczne dla prawidłowego wyjaśnienia wszystkich okoliczności faktycznych i prawnych, istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, a tym samym że w postępowaniu objętym skargą nie dochowano wynikających z wyżej powołanego orzecznictwa standardów rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. Przede wszystkim zważyć należy, że czas liczony od momentu wniesienia apelacji powódki do Sądu Apelacyjnego

w Warszawie (tj. od dnia 1 sierpnia 2022 r. k. 2522 *verte* data stempla pocztowego) do wniesienia skargi na przewlekłość postępowania (1 lipca 2024 r. data stempla pocztowego - k. 6 akt VI Sk 34/24) to około 23 miesiące, natomiast od dnia wniesienia pozwu w dniu 26 września 2018 r. (k. 4 akt o sygn. VI ACa 1383/22) do dnia wniesienia skargi 5 lipca 2024 r. (k. 2 akt VI Sk 34/24) upłynęło łącznie 5 lat i 7 miesięcy. Wprawdzie na wydłużenie postępowania wpłynęły czynności podejmowane przed sądami obu instancji zarówno przez powódkę jak i pozwanego, co m.in. przejawiało się w konieczności przekazywania przez Sąd Apelacyjny akt do sądu I instancji, jednak łączny czas na który akta były wypożyczone wynosił około 2 miesięcy.

Dokonując oceny czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania nie można też pominąć okoliczności związanej z rozpoznaniem wniosku powódki o zmianę zabezpieczenia miejsca pobytu małoletnich dzieci stron oraz roszczeń alimentacyjnych. Należy zauważyć, że wprawdzie terminy, o jakich mowa w art. 737 k.p.c. są terminami instrukcyjnymi, skierowanymi do sądu, a ich naruszenie nie powoduje automatycznie stwierdzenia przewlekłości postępowania, jednak terminy o charakterze instrukcyjnym, organizacyjnym (porządkowym), mają dla oceny przewlekłości wartość orientacyjną i zawsze należy uwzględnić szczegółowy kontekst sytuacyjny (zob. Postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych z dnia 12 stycznia 2023 r. I NSP 329/22). Należy zatem zaznaczyć, że wniosek powódki o zmianę zabezpieczenia miejsca pobytu małoletnich dzieci stron oraz roszczeń alimentacyjnych wpłynął do Sądu Apelacyjnego w Warszawie w dniu 21 sierpnia 2023 r., a postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie w przedmiocie oddalenia w/w wniosku zapadło 6 lutego 2024 r., a więc po upływie prawie 6 miesięcy od wpływu wniosku. W tym kontekście nie mogło umknąć uwadze Sądu Najwyższego, że w tle niniejszej sprawy jest dobro małoletnich dzieci stron. Podkreślić natomiast należy, że w doktrynie i orzecznictwie zwraca się uwagę, że pojęcie „dobro dziecka” stanowi jądro wszystkich przepisów o prawach dziecka, zarówno zawartych w Konwencji o prawach dziecka, jak i prawa krajowego państw, które ją ratyfikowały. Jest również ważną dyrektywą w przypadku tworzenia prawa i jego stosowania, kryterium oceny przy podejmowaniu decyzji

w sprawach dziecka oraz rozstrzyganiu kolizji interesów dziecka i innych osób, zwłaszcza rodziców (zob. W. Stojanowska, Władza rodzicielska pozamałżeńskiego i rozwiedzionego ojca. Studium socjologiczno prawne, Warszawa 2000, s. 32; wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 28 kwietnia 2003 r., K 18/02).

Sąd Najwyższy nie dopatrył się w przedmiotowej sprawie przesłanek, które mogłyby usprawiedliwić 2 letni okres oczekiwania na rozpoznanie apelacji w sprawie o rozwód, toczącej się już ponad 5 lat, a która dotyczy nie tylko rozwiązania małżeństwa stron, ale także powierzenia wykonywania władzy rodzicielskiej nad małoletnimi dziećmi stron z ustaleniem ich miejsca pobytu oraz kosztów ich utrzymania, a co wymaga uwzględnienia także dobra małoletnich dzieci stron, które jest wartością nadrzędną.

Orzekając o przyznaniu skarżącej od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Warszawie sumy pieniężnej w wysokości 2 500,00 zł, Sąd Najwyższy uwzględnił, iż zgodnie z art. 12 ust. 4 ustawy o skardze na przewlekłość, minimalna wysokość sumy pieniężnej jaką należy zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz skarżącego wynosi 500 zł za każdy rok dotychczasowego trwania postępowania, niezależnie od tego, ilu etapów postępowania dotyczy stwierdzona przewlekłość. Ponieważ postępowanie w niniejszej sprawie zostało wszczęte 26 września 2018 r., tj. w dniu wpływu do Sądu Okręgowego w Warszawie pozwu, to za każde z pięciu zakończonych lat postępowania liczonych do dnia wniesienia skargi na przewlekłość postępowania, na rzecz skarżącej od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Warszawie należało zasądzić kwotę 2 500,00 zł.

Jednocześnie Sąd Najwyższy nie znalazł podstaw do przyznania skarżącej pełnej żądanej przez nią kwoty 15 000,00 zł. Przede wszystkim Sąd Najwyższy miał na uwadze, że postępowanie apelacyjne uległo wydłużeniu także z uwagi na konieczność podjęcia czynności mających na celu dwukrotny zwrot akt Sądowi Okręgowemu w Warszawie celem rozpoznania przez ten sąd zażalenia poziomego powódki na postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 1 lutego 2022 r. sygn. akt VII C 298/19 oraz wniosku pozwanego o nadanie rygoru natychmiastowej wykonalności punktowi 2 postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 1 lutego 2022 r. sygn. akt VII C 298/19, a także konieczność rozpoznania przez Sąd Okręgowy tego zażalenia i wniosku. Sąd Najwyższy

w sprawie nie stwierdził też żadnych szczególnych okoliczności przemawiających za przyznaniem wyższej kwoty, zaś skarżąca w zakresie wnioskowanej kwoty nie przytoczyła jakiegokolwiek argumentacji uzasadniającej przyznanie na jej rzecz takiej sumy. Sąd Najwyższy uznał, że przyznana skarżącej na podstawie art. 12 ust. 4 ustawy o skardze na przewlekłość kwota 2 500,00 zł w związku ze stwierdzeniem przewlekłości w sprawie jest adekwatna do wielkości zwłoki, jej przyczyn oraz niedogodności dla skarżącej. Tym samym dalej idące żądanie skargi w tym zakresie, tj. ponad kwotę 2 500,00 zł, należało oddalić jako pozbawione usprawiedliwionych podstaw (zob. art. 12 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość).

Sąd Najwyższy nie uwzględnił wniosku skarżącej o wydanie Sądowi Apelacyjnemu prowadzącemu przedmiotowe postępowanie zalecenia co do rozpoznania i zakończenia sprawy, albowiem Sąd Apelacyjny zarządzeniem z dnia 9 września 2024 r. (k. 2801) wyznaczył już termin rozprawy na dzień 29 listopada 2024 r.

O zwrocie na rzecz skarżącej opłaty sądowej od skargi w kwocie 200,00 zł orzeczono na podstawie art. 17 ust. 3. ustawy o skardze na przewlekłość.

O kosztach postępowania skargowego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1¹ i 3 w związku z art. 394¹ § 3 w związku z art. 398²¹ w związku z art. 391 § 1 k.p.c. w związku z art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość oraz § 14 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800 ze zm.) zasądzając od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Warszawie na rzecz skarżącej kwotę 240,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

Mirosław Sadowski Paweł Wojciechowski Aleksander Stępkowski

[SOP]

[a!]]

